

Het nut van een Israëlzondag

Twee onvergetelijke mensen

In de eerste helft van 2016 ontvielen ons in de relatie van Kerk en Israël twee personen die we niet mogen vergeten. Zo overleed op 29 februari de protestantse emerituspredikant dr. Henk Vreekamp door een ernstig verkeersongeluk in zijn woonplaats Epe. Daarna op 2 juli de Joods-Amerikaanse schrijver Elie Wiesel. Dr. Henk Vreekamp was binnen de voormalige Hervormde Kerk jarenlang secretaris van de raad voor verhouding van Kerk en Israël. Van zijn hand verscheen o.a. het boekje 'Zonder Israël niet volgroei'. Daarin gaf hij de visie weer van de verhouding tussen Kerk en Israël van Hervormde zijde. Elie Wiesel was de schrijver van een aantal boeken over zijn ervaringen in de Sjoa, die hij zelf overleefde, in tegenstelling tot zijn familieleden die allen omkwamen. Hij kwam uit een chassidische familie. Hij is altijd blijven worstelen naar 'het waarom' van de Sjoa en de plaats van de God van Israël daarin. Dr. Henk Vreekamp citeert Elie Wiesel uit een lezing die hij van hem bijwoonde over 'het kwaad van de onverschilligheid van de toeschouwer: "De Joden zijn in de Tweede Wereldoorlog in eerste instantie het slachtoffer geworden van onverschilligheid. Ik heb altijd geloofd dat het tegenovergestelde van liefde niet haat is, maar het is onverschilligheid. (...) Onverschilligheid tast alles aan, sust in slaap en doodt nog voordat het doodt." De Sjoa riep de kerken op tot bezinning. De bezinning op de blijvende betekenis van Israël binnen de toenmalige Hervormde Kerk heeft een jaar na het uitroepen van de Staat Israël geleid tot het jaarlijks houden van een Israëlzondag. Deze werd eerst gehouden op de steeds wisselende zondag voor Grote Verzoendag. Al een jaar later werd besloten deze zondag elk jaar op de eerste zondag van oktober te gaan houden.

Jeruzalem, zicht op de Sionsberg vanaf de Olijfberg

Motivatie

De Nederlands Hervormde Kerk heeft in 1949 de Israël zondag ingevoerd. Dr. Henk Vreekamp heeft in een artikel voor Christenen voor Israël de invoering gemotiveerd. Hij geeft de volgende drie redenen:

1. Opwekking tot liefde voor Israël
Wie Jezus liefheeft kan zijn volk niet haten.
2. Prediking over de plaats en de toekomst van het Joodse volk in de heilsgang van het Koninkrijk Gods.
We behoren inzicht te krijgen in het verderfelijke karakter van de vervangings-theologie.
De kerk heeft niet de plaats van Israël overgenomen.
3. Een kerkdienst die in hoge mate het karakter van een gebedsruimte draagt.
Een oproep tot blijvend gebed voor het Joodse volk, waar het ook maar woont.
Andere kerken, zoals de Gereformeerde Kerken (1985) en de Lutherse Kerken (1988) gingen in de viering participeren. In de

Rooms-katholieke Kerk houdt men sinds 2008 de 'Dag van het Jodendom'. Ook Christenen voor Israël sloot zich aan bij de viering van de kerkelijke Israëlzondag.

Binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken is tot op heden tot het vast instellen van een kerkelijke Israëlzondag nooit officieel besloten, al wordt hij in een groot aantal kerken wel gehouden. Deputaten Kerk en Israël hebben, na een periode van intensieve bezinning, in 2012 het visiedocument 'Voorgoed Verbonden' gepresenteerd. Daarin wordt de relatie van onze kerken tot Israël in tien punten samengevat. Nu is Deputaten bezig met een studieopdracht van de Generale Synode om te definiëren wat in de joodse en de christelijke tradities onder 'Israël' wordt verstaan. 'Israël' is, zo is ons gebleken, niet een statisch of onveranderlijk begrip, maar wordt voortdurend opnieuw 'uitgevonden' of gedefinieerd. Het gaat dus bij de studieopdracht om: Zoeken van de steeds nieuwe invullingen, contexten en

betekenissen van "Israël" als sleutel tot het zelfverstaan van Israël, van de kerk en van de wederzijdse relaties. Tegen deze achtergrond heeft synode ons nog een andere opdracht gegeven.

Onderzoek Israëlzondag

De Generale Synode 2013 gaf deputaten opdracht te onderzoeken welk draagvlak er bestaat voor het instellen van een vaste Israëlzondag in onze kerken. Deputaten hebben aan dit verzoek willen voldoen door het uitzetten van een digitale enquête, die verstuurd werd naar alle scribeae. Dit vond plaats begin september 2015. Op deze enquête is heel goed gereageerd, namelijk door 77 % van de gemeenten. Geen enkele gemeente reageerde afwijzend op de vraag of er aan Israël in kerkdiensten aandacht moet worden geschonken. Men heeft Israël als volk van Gods verbond lief en in vrijwel alle gemeenten wordt regelmatig voor Israël gebeden. Gebeden ook vanuit de overtuiging 'blijvend verbonden' te zijn aan dit volk. Ongeveer 1/3 van de gemeenten in de Christelijke Gereformeerde kerken houdt jaarlijks, doorgaans op de eerste zondag in oktober, een Israël zondag. Over een vast in te stellen

Dr. Henk Vreekamp

Israëlzondag wordt verschillend gedacht. Ongeveer 19% heeft daar bezwaren tegen, niet om principiële maar om twee praktische redenen. Er wordt op gewezen:

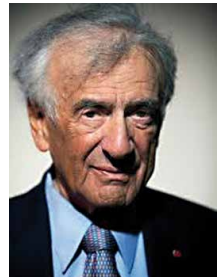
1. dat er veel en vaak voor Israël wordt gebeden; aangezien dit gebeurt, wordt er geen meerwaarde gezien in een aparte Israëlzondag;
2. dat er al zoveel thematische zondagen bestaan; daar heeft men moeite mee en daarom ziet men geen meerwaarde in een Israëlzondag.

Als we het geheel overzien dan blijkt dat:

- het instellen van een Israëlzondag,
  - het regelmatig in de verkondiging aandacht schenken aan Israël,
  - en het in gebed voorberede doen voor dit volk, wel degelijk nut hebben.
- De liefde voor Israël staat in onze tijd sterk onder druk. Dit wordt vooral veroorzaakt door de politiek van de Israëlische regering. Joden worden afgerekend op wat er in Israël gebeurt. Er treedt ook in het denken van kerkmensen polarisatie op. Men is of voor Israël of voor de Palestijnen. Dat is een heilloze weg. In de verhalen over Yad Elie die regelmatig in Verbonden hebben gestaan en ook over initiatieven van het Schechterinstituut in dit nummer, lezen we niet over polarisatie, maar over ontmoetingen van Arabische en Joodse kinderen. Over verzoening en delen van voedsel. In de voorberede van de kerken horen Joden en Palestijnen beide een plaats te hebben. Een Israëlzondag kan helpen om het gevaar waarop Elie Wiesel gewezen heeft, dat van onverschilligheid, af te wenden. Onverschilligheid staat tegenover liefde. En liefde voor Israël heeft een bron:

De God van Israël

Nu keer ik terug naar de folder op de voorzijde van ons blad. Daar lezen we:

Elie Wiesel

Hoezo Israël

Uitgekozen om tot zegen te zijn...
Op Israëlzondag denken we aan Israël en bidden we voor het joodse volk. Waarom doen we dat? Omdat God dit volk apart heeft gezet. Dat deed Hij niet omdat het zón goed volk is, beter dan de rest. Integendeel, zegt de HERE in Deuteronomium 7:7,8. De enige reden is, dat God dit volk liefhad. Hij had en heeft wat met hen voor. Israël kreeg het voorrecht God te mogen kennen. Hij heeft hen zijn Woorden toevertrouwd. Daarbij kreeg Israël ook een taak: om tot zegen te zijn in de wereld. Om Gods naam te prijzen en bekend te maken, dat God niet wil loslaten wat Hij begon.

God heeft zijn liefde laten merken in de geschiedenis van Israël. Hij heeft dat ook gedaan toen Hij zijn Zoon zond, Jezus Christus, geboren als Jood in het Joodse volk, om waar te maken wat God beloofd had: tot zegen te zijn voor alle volken. Door Jezus Christus mogen de volken in het verbond van God worden ingelijfd. De scheidsmuur die er was is afgebroken. Maar daarmee is Gods bijzondere liefde voor Israël niet beëindigd. <